

Nabomøde Margretheholms Havn

Undersøgelser af skum

22. September 2022

Dagsorden

1. Velkommen (By & Havn)
2. Undersøgelser af skum (COWI)
3. Videre proces (By & Havn)
4. Spørgsmål og kaffe

1. Fase 1 og Fase 2

Fase 1:

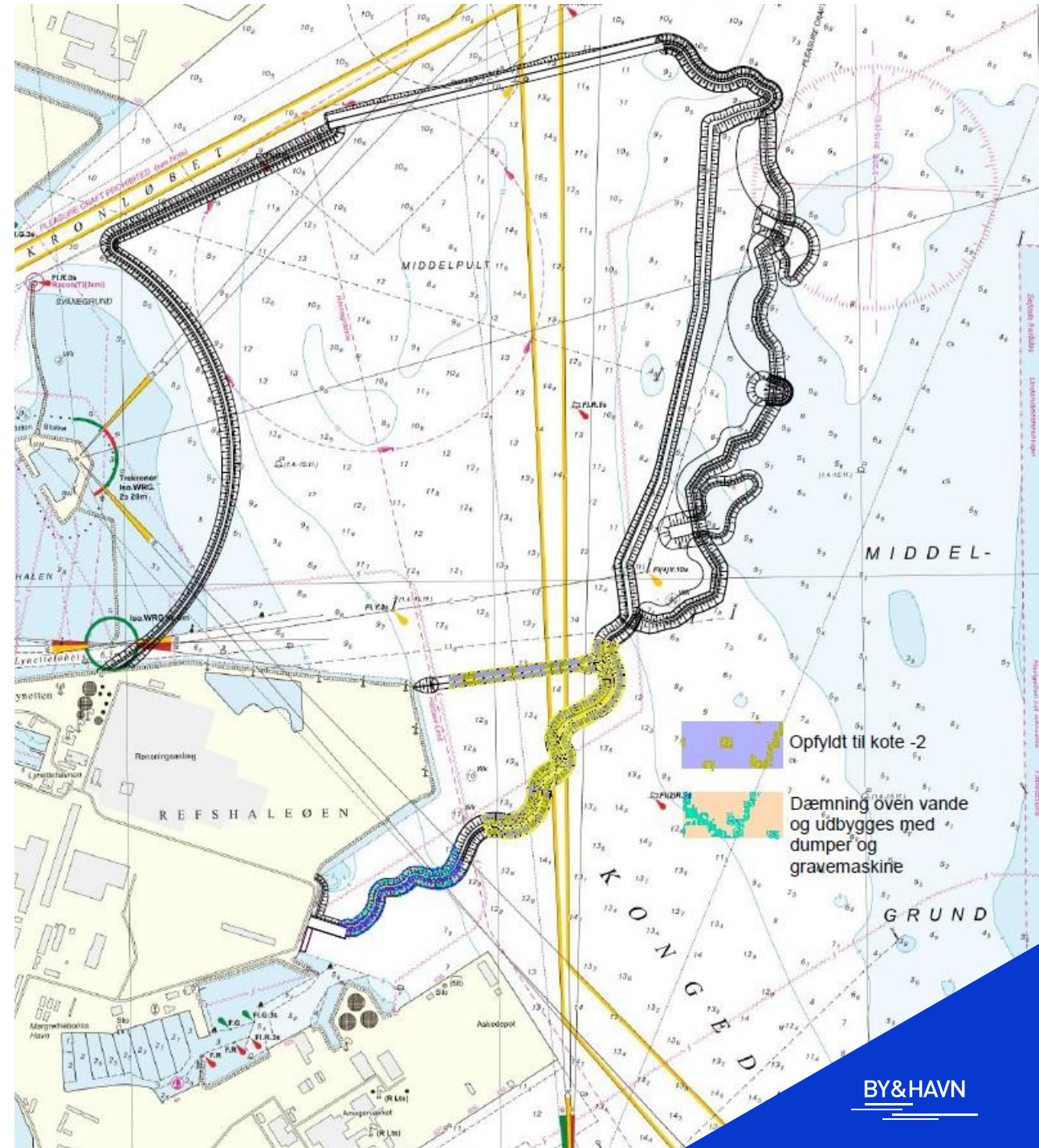
Perimeter, adgangsvej, jordmodtageanlæg

- Anlægsarbejdet startede januar 2022
- Fase 1 færdigetableret 2. kvartal 2023

Fase 2: Perimeter (største område)

- Igangsættes forventeligt efterår 2023
- Fase 2 færdigetableret, forventeligt 2026

Fase 1 kan modtage jord fra 2. kvartal 2023.

2. Undersøgelser af skum

- Skummet er blevet dannet i forbindelse med udlægning af sand i foråret 2022. Skummet drev ind i Margretheholms Havn
- By og Havn beklager, at vi reagerede for sent på skumdannelsen
- Københavns Kommune er myndighed på sagen
- COWI har gennemført prøver og undersøgelser af skummet
- Styrelsen for Patientsikkerhed har udtalt sig om sundhedsrisikoen ved kontakt med skummet
- Københavns Kommune har vurderet COWI's redegørelse den 15. september 2022

2. COWI's undersøgelse: Omfang

- Prøvetagning og analyse blev fastlagt af København Kommune, i alt er udtaget 4 prøver:
  - Skum
  - Tørt og vådt sand
  - Drænet skum
- Skum-prøven blev analyseret for:
  - Tørstof, glødetab og organisk kulstof (TOC)
  - Total N
  - Total P
  - Kulbrinter
  - PAH'er (16 forskellige) og summen af de 16 PAH'er
  - Metaller (11 forskellige):
    - Antimon, Arsen, Bly, Cadmium, Chrom, Kobber, Kviksølv, Molybdæn, Nikkel, Selen og Zink
  - Tinforbindelser (3 forskellige, herunder TBT)
  - PCB (7 forskellige) og summen af de syv PCB'er

2. COWI's undersøgelse: Resultater af prøverne

- Analyserne af sandet dokumenterer, at det tilførte sand er rent.
- Skumprøven, der er analyseret som en vandprøve, viser forhøjede værdier af [kulbrinter](#), [PAH'er](#), [tungmetaller](#) og [tinforbindelser](#). Koncentrationerne i skummet er betydeligt over vandkvalitetskravene.
- Skummets indhold af forurenende stoffer findes ligeledes i det havnens finkornede bundsediment.
- Det er således en mulighed, at de forurenende stoffer i skummet helt eller delvis stammer fra bundsedimentet ved Margretheholm Havn.

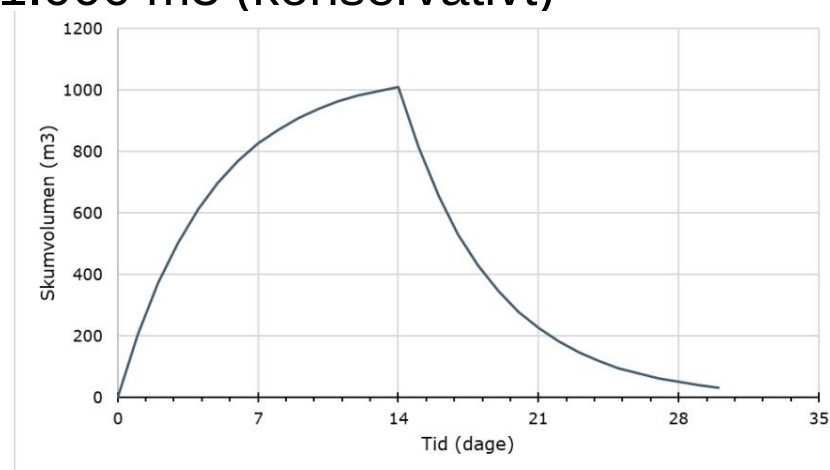
2. COWI's undersøgelse: Beregning af tilført mængde skum

Københavns Kommune har bedt By og Havn ved beregning at redegøre for,

- om der vurderes at være sket overskridelser af miljøkvalitetskravene, samt
- om der kan være sket en målbar forurening af sedimenterne nedenunder.

Beregning af mængde skum:

- Gennemgang af fotos/observationer af skummets udbredelse og tykkelse
- Den største mængde skum i havnen opgjort til 1.000 m³ (konservativt)
- Skumproduktion i en 14-dages periode
- Henfald af skummet indgår i beregningen
- Udvaskning af skummet indgår i beregningen
- Resultat: Produktionsrate på 205 m³ skum/dag

Figur 2

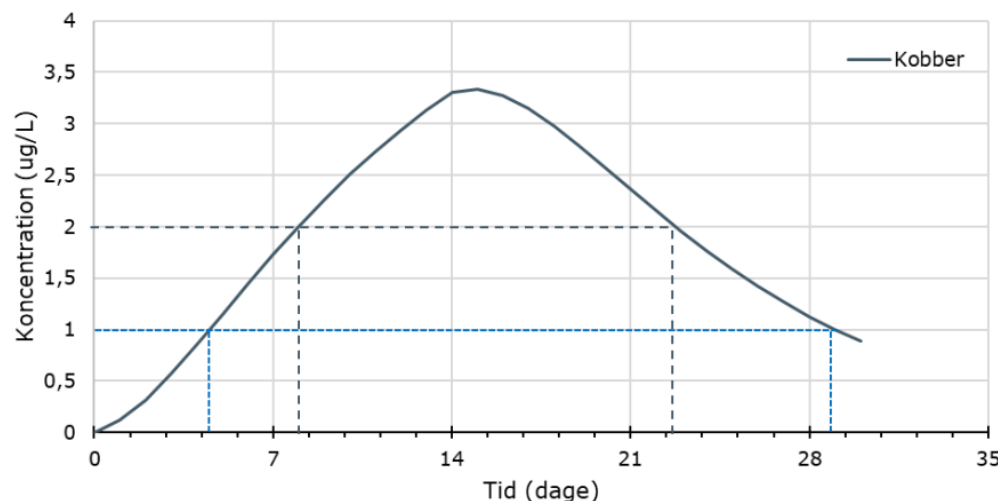
Tidsligt forløb af skummængde i havnen ved et maksimalt skumvolumen på 1000 m³ skum.

2. COWI's undersøgelse: Beregning af koncentration i vandet

Overkoncentration i vandet beregnes:

- Tilførsel af stof i 205 m³ skum/dag
- Alt stof opløst 100% i vandet (konservativt)
- Opblanding i havnebassinet
- Udvaskning (vandudskiftning)

Baggrundsniveau af opløst forurening og naturligt indhold i havnens vand lægges til:

- Baggrundsniveau oplyst af Københavns Kommune
- Stammer fra kommunens 12 prøverunder i Yderhavnen i 2017
- Varierer som følge af skiftende ydre forhold (stofbelastning, vandskifte, strøm etc.)

2. Resultat: Overskridelser af generelle vandkvalitetskrav

- Mindre overskridelse af det **generelle vandkvalitetskrav** op til en faktor 4,7 (9 stoffer)
- Mindre overskridelse af det **maksimale vandkvalitetskrav** en faktor 1,1 og 1,7 (to stoffer)
- Begge kvalitetskrav vil være overholdt indenfor få dage/uger efter ophør af skumtilførslen.
- Til sammenligning er kraven for drikkevand anført (overskrides ikke)

*Tabel 2B Tabellen angiver de stoffer, hvor der ved modelberegning beregnes overskridelser af det generelle vandkvalitetskrav og det maksimale vandkvalitetskrav for stofferne. Baggrundkoncentrationen i havnen **er** indregnet.*

Nr	Stof	Resulterende koncentration i havnebassin (µg/l)	Overskrider Generelt vandkvalitetskrav (faktor)	Overskrider Maksimalt vandkvalitetskrav (faktor)	Generelt vandkvalitetskrav (BEK 1625) (µg/L) **	Maksimalt vandkvalitetskrav (BEK 1625) (µg/L) **	Drikkevand, indgang/taphane (ug/L)
8	Bly	6,575	4,7		1,3	14	5 - 10
11	Kobber	4,85	2,4	1,4	1,5	2,5	100 - 2.000
14	Selen	1,26	1,6		0,16	31,08	10
15	Zink	16,4	1,4	1,3	8,8	9,4	100 - 5.000
28	Pyren	0,0037	2,2		0,0017	0,023	-
32	Benz(a)pyren	0,0008	4,7		0,00017	0,027	0,01
33	Indeno(1,2,3-cd)pyren	0,0007	4,1		0,00017	-	0,1 (sum)
35	Benz(g,h,i)perylen	0,00077	4,5		0,00017	0,00082	0,1 (sum)
45	Tin**	1,2	4,5		0,2	20	2*

2. COWI's undersøgelse: Sedimentkvalitet og iltforhold

COWI redegør desuden for, at;

- Bundfældning af stof fra skummet har ikke medført overskridelse af sedimentkvalitetskrav
- Iltforbruget til omsætning af det organiske indhold i skummet har kunnet medvirke til en midlertidig forekomst af iltfattige forhold i foråret 2022 indenfor et begrænset areal i havnen
- Teknik- og Miljøforvaltningen har i foråret 2022 konstateret et mindre område (<100 m²) i Margretheholm Havn, hvor der forekom måtter med svovlbakterier på havnebunden.
- En inspektion den 31. august 2022 viste ikke tegn på måtter med svovlbakterier.

2. Københavns Kommunes vurdering

Teknik- og Miljøforvaltningen har i notat den 15. september 2022 vurderet:

- Beregningsgrundlaget for redegørelsen er konservativt.
- Det kan ikke udelukkes, at der er sket mindre overskridelser af miljøkvalitetskrav for vandet i havnebassinet i den periode, hvor der har været omfattende sandskum til stede under nogle uger i april måned.
- De faktiske overskridelser vil have været af begrænset omfang og af kortere varighed.
- Der vurderes ikke at være sket en målelig forringelse af havnesedimenterne.
- Der vurderes ikke at være sket væsentlig langvarig forurening eller skade på miljøet.
- Da forholdet er afsluttet og tilsvarende kritiske hændelser ikke er optrådt siden, vil Teknik- og Miljøforvaltningen ikke forfølge forholdet.
- Det dog er vigtigt, at frigivelse og spredning af miljøfremmede stoffer over miljøkvalitetskravene tages alvorligt og at væsentlig dannelse og spredning af sandskum undgås fremadrettet.
- Teknik- og Miljøforvaltningen vil sende By & Havns redegørelse til Styrelsen for Patientsikkerhed for endelig sundhedsfaglig vurdering, men forventer ikke, at de beregnede niveauer i havnevandet vil give anledning til, at styrelsen finder det problematisk.

3. Videre proces: Fremtidige anlægsarbejder med udlægning af sand

Der kan være risiko for dannelse af langsomt nedbrudt sandskum ved udlægning af tørt marint sand fra Køge Bugt i forbindelse med:

- Færdiggørelse af dæmningen i Prøvestenskanalen
- Færdiggørelse af dæmningen i Margretheholms Kanal

Der vurderes ikke at være risiko for væsentlig dannelse af sandskum ved øvrige arbejder:

- Færdiggørelse af fangedæmningen ved Refshaleøen
- Tilfyldning af perimeterdæmningen for Lynetteholm fase 1. Sandet hentes på Kriegers Flak. Arbejdet pågår uden spredning af skum. Afsluttes i foråret 2023
- Anlæg af perimeterdæmningerne for Lynetteholm fase 2 fra sidst i 2023. Arbejdsmetoden vil være som for fase 1 perimeteren

3. Videre proces: Dialog og møder

- NYT: Faste 'Skurvognsmøder' for naboer og havnens brugere opstart november 2022
- Næste møde i følgegruppen for Lynetteholm, december 2022
- Opstart af faglige følgegrupper på f.eks. grøn maritim natur
- Offentlige sejlture om Lynetteholm – fra august til oktober (Booket kommer kommer igen til foråret)
- Borgersamlingens arbejde starter til november 2022.
- SMV'en høring afsluttes den 9. januar 2023. Københavns Kommune holder høringsmøde 29. september
- Høring om Metro M5 og Østlig Ringvej (afsluttes 31. oktober 2022). Der holdes fem høringsmøder mellem 26.9 og 6.10

4. Spørgsmål og kaffe

Vandskifte i Margretheholms Havn

DHI har undersøgt, om dæmningerne kan give problemer med vandkvaliteten:

- Halveringstiden for vandet i Margretheholms Havn er mindre end 5-7 døgn, både med de nuværende forhold og fremtidige forhold med Lynetteholm og vejdæmning
- Der er ikke noget lokalt område i havnen, hvor en relativ koncentration vil overstige 0,4 efter 14 dage, da dette er opfyldt på mindre end 7 dage
- Der vil dermed fortsat være et tilfredsstillende vandskifte og en tilstand, som ikke giver anledning til problemer med vandkvaliteten i området

Der er ikke krav om overvågning af vandskiftet og vandkvaliteten i havnen.

Figur 5-10 Sammenligning af vandskifte efter 9 døgn ved bund (venstre side) og overflade (højre)